

Rolleforståelseutvalget

15.06 2022

NNPFs rolle i motarbeidelse av rusreform og menneskerettigheter

Alliansen for rettighetsorientert ruspolitikk (AROD) takker for den granskning som pågår av NNPF. Spørsmålene som Rolleforståelsesutvalget stiller POD et meget relevante, og AROD har informasjon som kan avklare viktige nyanser.

I 13 år har det sivile samfunn bedt staten om å sikre rettsstatsgarantier for ruspolitikkenes forfulgte og når riksadvokaten undersøkte forholdsmessigheten ved maktbruk i mindre saker kom det ikke som en overraskelse for AROD at systemiske overgrep var begått. Mens Helsedepartementet ble [ansvarliggjort](#) i 2013, har [Riksadvokat](#) og [Justis](#) har vært informert om problemet med vilkårlig forfølgelse siden 2009,¹ og vi har bedt om at forholdsmessigheten av maktmiddelbruk også i mer alvorlige narkotikasaker må gjennomgås.

Dette har ikke skjedd. I 13 år har rettsstatens garantier uteblitt for ruspolitikkenes forfulgte grupperinger og NNPF har vært sentrale bak undermineringen av rettigheter. Eksempelvis sørget tidligere riksadvokat Tor-Aksel Busch, æresmedlem av NNPF, for at riksadvokaten ikke tok ansvar for kvalitetssikring av straff på rusfeltet. Siden 2009 har riksadvokatens ansvar for vilkårlig forfølgelse vært klart, men Busch mente at menneskerettsbrudd var umulig å påvise. Det var derfor ikke før Maurud tok over at problemet ble belyst—men da i mindre skala. Videre [gav](#) Rune Swahns (NNPF) dissens i rusreformrapporten et grunnlag for å motarbeide påkrevd reform, og det er NNPF som i størst grad har kjempet for maktmidler som riksadvokaten hevder er ulovlige.

At NNPF nå søker offerstatus er derfor noe spesielt. Opp gjennom årene har NNPF i kampen for et narkotikafritt samfunn brukt umyndiggjøring, stripping, trakassering, stigmatisering, fengsling, og vold. Organisasjonens medlemmer har

¹ Historien med Justis, Helse og Riksadvokat er forklart i hyperlinken. Korrespondansen fra 2009 finnes i [2010-versjonen](#) av *HUMAN RISING*, side 339-49

fratatt cannabisrøykere barna sine, samtidig som de har vært politikernes nærmeste [rådgivere](#), og det er på høy tid at organisasjonen blir gransket.

Systematiske menneskerettsbrudd

Takket være innflytelsen til NNPF og andre som motarbeider rettsstatens garantier har Norge fått et større problem med menneskerettigheter. Verdens menneskerettsapparat ser straffefrihet for manglende ansvarlighet som den største utfordring for sikring av rettigheter og listen over ansvarpersoner som viderefører straff på tilbakeviste premisser blir stadig lenger. Ansvarsbyrden veier årlig også tyngre, da hundrevis av dødsfall, tusenvis av fengselsår, samt annen unødig død og lidelse påføres befolkningen, og Rolleførståelsesutvalget er nøkkelen til å stanse pågående menneskerettsbrudd.

AROD ber derfor utvalget om å ta ansvar for offentlig panikk. Personlig integritet er eneste løsning på et systemisk problem, og tiden er [moden](#) for et oppgjør med den tradisjon som måler forholdsmessighet fra et narkotikafritt ideal. Alt som skal til er prinsipiell forankring i menneskerettigheter, og utvalget mottar, med dette, en liste med spørsmål som AROD ikke fikk stilt Riksadvokat, Justisminister, og Helseminister i Oslo tingrett 1. juni. Politi og domstoler avskar i forkant av forhandlingene forsvarets bevisoppgave som dokumenterte påstanden om menneskerettsbrudd og verken vitner, dokumenter, eller dokumentarfilm ble tillatt fremmet. Allikevel må straff forsvares, og spørsmålene tilhører saksdokumenter som skal til EMD om norske myndigheter ikke erkjenner sammenhengen mellom offentlig panikk, menneskerettsbrudd, og tidligere tiders vilkårlige forfølgelse. Uansett motstand, vil AROD forfølge et effektivt rettsmiddel, og dette er en mulighet for norske myndigheter til å redegjøre for sitt ansvar.

AROD ber derfor Rolleførståelsesutvalget stille [Riksadvokaten](#), [Helseministeren](#) og [Justisministeren](#) spørsmålene som må besvares om straff på rusfeltet skal forsvares, og håper på handlingskraft i dette som er en viktig brytningstid for nasjonen.

Med hilsen

A handwritten signature in black ink that reads 'Roar Mikalsen'. The signature is fluid and cursive, with the first name 'Roar' and last name 'Mikalsen' clearly legible.

Roar Mikalsen
Leder for AROD